

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร

เกษตรกรที่มีความสนใจการทำ
การเกษตรในรูปแบบเกษตรกรรม
ยั่งยืน แต่ยังไม่ชัดเจนความรู้

สามารถติดต่อได้ที่

สำนักงานเกษตรอำเภอทุกแห่ง
ทั่วประเทศ และกรมส่งเสริม
การเกษตร กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์
จังหวัดกำแพงเพชร

055 - 705068

ศูนย์ราชการจังหวัดกำแพงเพชร (ชั้น 3)
ด.กำแพงเพชร - สุโขทัย ต.หนองปลิว
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 62000

สแกน QR CODE เพื่ออ่าน
E-BOOK และแผ่นพับด้าน
การเกษตร เพิ่มเติม

Website

[https://www.opsmoac.go.th
/kamphaengphet](https://www.opsmoac.go.th/kamphaengphet)

จัดทำ : กลุ่มสารสนเทศ
การเกษตร

สำนักงานเกษตรและ
สหกรณ์จังหวัด
กำแพงเพชร

เกษตรกรรมยั่งยืน

เกษตรกรรมยั่งยืน เป็นทางเลือกหนึ่งในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพของเกษตรกรรายย่อย โดยรูปแบบและวิธีการทำการเกษตรอย่างยั่งยืน จะขึ้นอยู่กับศักยภาพและความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ และการตัดสินใจเลือกของเกษตรกร ซึ่งพิจารณาจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ใน ภูมินิเวศ ฐานความรู้ ภูมิปัญญา และประสบการณ์การทำการเกษตรที่สั่งสมของเกษตรกร และฐานทางสังคม ที่สนับสนุนเกษตรกร มีการช่วยเหลือเกื้อกูล และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

โดย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร

เกษตรกรรมยั่งยืน เป็นทางเลือกหนึ่งในการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพของเกษตรกรรายย่อย โดยรูปแบบและวิธีการทำการเกษตรอย่างยั่งยืน จะขึ้นอยู่กับศักยภาพและความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ และการตัดสินใจเลือกของเกษตรกร ซึ่งพิจารณาจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ใน ภูมิภาคฐานความรู้ ภูมิปัญญา และประสบการณ์การทำการเกษตรที่สั่งสมของเกษตรกร และฐานทางสังคม ที่สนับสนุนเกษตรกร มีการช่วยเหลือเกื้อกูล และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยรูปแบบการทำเกษตรกรรมยั่งยืนประกอบด้วย 5 รูปแบบหลักๆ ที่มีจุดเด่นแตกต่างกัน ดังนี้

1. เกษตรทฤษฎีใหม่
2. วนเกษตร
3. เกษตรผสมผสาน
4. เกษตรอินทรีย์
5. เกษตรธรรมชาติ

เกษตรกรรมยั่งยืน

2. วนเกษตร

วนเกษตรเป็นรูปแบบที่พัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร เกิดการเพิ่มขึ้นของผลผลิตพืชและสัตว์ เน้นการมีกินมีใช้ภายในครัวเรือน มีการนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการดำรงชีวิตที่ผสมผสานกลมกลืนกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการปลูกพืชพรรณสมุนไพรชนิดต่างๆ ก่อให้เกิดอาหาร ยารักษาโรค และสิ่งของใช้สอย มีการสร้างสวัสดิการให้แก่ชีวิตในระยะยาวโดยการปลูกป่า

1. เกษตรทฤษฎีใหม่

เกษตรทฤษฎีใหม่ คือ ระบบการเกษตรที่เน้นการจัดสรรทรัพยากรน้ำในไร่นาให้เกิดประโยชน์สูงสุด จัดสรรพื้นที่เพื่อใช้ในการเพาะปลูกเพื่อบริโภคในครัวเรือนเป็นหลัก ที่มีเหลือจึงขาย มีการสร้างผลผลิตอาหารที่พอเพียงและสร้างการผลิตที่หลากหลายสำหรับเป็นแหล่งสร้างรายได้ที่มั่นคงแก่ครัวเรือน สร้างความมั่นคงทางอาหาร เกิดการพึ่งพาตนเองและลดการพึ่งพาจากภายนอก

ที่มา : กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อ
การเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

https://www.opsmoac.go.th/sustainable_agri-home

3. เกษตรผสมผสาน

เกษตรผสมผสาน คือ ระบบการเกษตรที่มีการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์ มีสัตว์หลายชนิดในพื้นที่เดียวกัน โดยที่กิจกรรมการผลิตแต่ละชนิดจะสามารถเกื้อกูลประโยชน์ต่อกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ภายในไร่นาอย่างเหมาะสมเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4. เกษตรอินทรีย์

เกษตรอินทรีย์ เป็นรูปแบบการทำเกษตรที่หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพ โดยการทำเกษตรอินทรีย์จะนำเศษซากพืช ซากสัตว์ พืชตระกูลถั่ว และซากเหลือทิ้งต่างๆ มาใช้ในการปรับปรุงดิน โดยผสมผสานกับการกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธี

5. เกษตรธรรมชาติ

รูปแบบการทำเกษตรธรรมชาติ จะเน้นการนำกระบวนการควบคุมธรรมชาติโดยธรรมชาติ โดยไม่มีการใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช รวมทั้งไม่ใช้ปุ๋ยเคมีหรือเทคโนโลยีใดๆ เข้ามาแทรกแซงหรือใช้ในการปรับปรุงทรัพยากรธรรมชาติ การดำเนินกิจกรรมธรรมชาติจะต้องไม่ไถพรวนดินซึ่งก่อให้เกิดการทำลายโครงสร้างดินเนื่องจากธรรมชาติได้สร้างให้ดินมีกระบวนการที่เป็นการไถพรวนในตัวเอง